

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel

II. évfolyam.

90. szám.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér

Egyes szám ára 4 fillér.

Debreczen, 1913.

Szombat, április 19.

A kormány tervei.

Az ország hangulata.

Ha a kormánytól függ, akkor május 5-iktől kezdve csak néhány jelentéktelen ülés lesz a képviselőházban. Már pedig igazán a kormánytól függ, hogy mikor legyen ülés és hány ülés legyen, hiszen a mostani rendszerben a képviselőház felett a kormány aképen uralkodik, hogy csak látszatparlamentarizmus marad és a kormány pártja ülészik, az elnök az ellenzék távortartásáról gondoskodik és a munkapárt parancs-szóra szavaz. Az ülések összehívására Lukácsnak csak Tisza István gróffal kell megegyezni s ha ez megtörténik, úgy ülésezik a munkapárt a képviselőházban, mint a kormány akarja. Tehát mihelyt így akarja, konstatálni is lehet, hogy a képviselőházban csak néhány ülés lesz, amelyen az új ülészak alakulási teendőit végzik el; választanak alelnököket, háznagyot, jegyzőket, bizottsági tagokat, valamennyit a munkapárti képviselők sorából. Ezenkívül párt törvényjavaslatot fog benyújtani a kormány s azután a képviselőházat júniusig elnapolja.

Ezekből a tervekben az látszik, hogy a kormány lemondott ama szándékáról, hogy tavasszal a delegációt összehívassa. A szándék és a róla való lemondás különben már nem egyedül a kormánytól függ. Mikor a bécsi terv az volt, hogy a delegacionális üléseket tavaszkor tartják, akkor a magyar kormány is eszerint igazodott és most, hogy Bécsben a halasztás mellett döntöttek, hát a magyar kormány is azt vallja. A magyar kormánynak tetszik is az elhalasztás. Talán felébredt a szemérmérete és talán taktikájának is inkább megfelel az, hogy egyelőre ne ülésezzen a delegáció.

Vannak, akik azt mondják, hogy ez a szemérmétség nem áll jól a

kormánynak. Tulzott finomságnak tartják hogy a kormány skrupulózoskodik. Hisz a képviselőházból ki van tiltva az ellenzék egy része. A többit is könnyen kitelepíthetik, hiszen már parlamenti őrs is van és van pénzbírság, mellyel nemcsak formálisan, hanem anyagiakban is pusztítást lehet véghezvinni azokon, akik mindenáron, ötszáz koronás pénzbírságok árán is, ellenzékiek akarnak maradni. Mire való a késlekedés? Miért ne legyen méltó a Lukács-kormány második esztendeje az elsőhöz?!

Ami az országot illeti, hát az ország most valóban létszámemelő kedvében van. Az elemi csapások és gazdasági katasztrófák egész sorozata bizonyít amellelt, hogy borzasztó nagyon birja az újabb terheket, jókedvvel, bőséggel. Létszámemelő hangulatban van az ország. Koldusboton van a nép, satnyul ereje, de Lukácsék úgy látják, hogy a jogtalanok a létszámemeléért lelkesednek, hisz egyre hirdetik, harsogják, hogy az ország nyugodt, boldog és a nemzet örvend a Lukács-kormány parlamenti eredményeinek. Épen csak az hiányzik, hogy közadakozásból szobrot emeljenek az ilyen irányban kifejtett munkásság dicséretének örök emlékére.

Talán a május 5-iki nagy lakomán, ahol Tiszát ünneplik és a munkapárt egységét demonstrálják, megpendítik a közadakozásra való felhívás eszméjét. Szép csoportozatot szervezhetnek: A nemzet apraja-nagyja verejtékesen hordja a sőt és ezen a talapzaton áll Lukács László, mint a bőség és kedves adakozó jelképe, egyik markát nyitva tartva és a másik markával a munkapárt választási kasszájába gyömöszölve a bankókat. Mellette, mint másik főalak Tisza István áll parlamenti őrségi generális uniformisban, egyik kezében kardot emelve, másik kezével revolvert szegezve a száznál több fejű ellenzék ellen.

Hangulatos ábránd. Csak előbb egy kicsit a panamapórt kellene rendben letárgyalatni.

Nagy idők erekllyei.

Kincset érő 48-iki emlékgyűjtemény

Gróf Kreith Béla világhírű

muzeuma veszendőben.

Magyarország független érzelmi lelkes laborszóhoz, a legjobb hazafiakhoz fordulok ezzel az irásommal. És fordulok a nemzeti rajongásokról világhírű magyar honleányokhoz.

A függetlenségi eszmékért és hazánk önállóságáért életet és vért áldozni kész magyarok ne engedjék, hogy dicső történetünk, a vértanukban és hősköben gazdag 48-iki szabadságharc eddigáig erekllyei eikallódnak. És jószívűség és önzellen szeretet példéről híres honleányok ne engedjék, hogy egy boldogtalan asszony, akinek férje az előhalottak, az elmebeteg intézetében szinglódik, könnyek között és nyomorúságban két kicsi gyermekével együtt összeroskadjon az élet csapásai alatt.

Az ország legjobbjaihoz fordulok, a függetlenségi elvek pártvezetőihez és törhetetlen híveikhez. Fordulok a hazafias egyesületekhez, a népkörökhöz, a nemzeti ügyekért buzgólkodó szövetségekhez és az összes magyar nőkhöz.

Az én szerencsétlen férjem, gróf Kreith Béla csaknem negyven esztendeig páratlan rajongással, életerőt emésztő önfelajdózással szentelte egész életét az 1848—49-iki szabadságharc csodás hőseinek, dicső vértanúinak, névtelen felisteneinek és a magyar nemzet tüneményes harcainak szent erekllyeit, drága emlékeit összegyűjtse. Minden vagyonát, minden erejét, utóljára elméjének épséget is feláldozta a szakadatlan izgalmas munkában azért a nagy céiert, hogy «A 48—49-iki szabadságharc emlékeinek és a dicső hadvezéreknek és vértanúknak erekllyével együtt a Kossuth-erekllyék nemzeti muzeumát» megalapítsa, fenntartsa és saját verejtéke és élete árán a nemzeti lelkésedés örök forrásául megőrizze.

Gróf Kreith Béla oly mértékben teljesítette hazafias kötelességét, hogy az egész nemzet osztatlan elismerésére vált érdemessé. És az férfiu most lelkének drága kincseitől, erekllye-

A „Bikszádi” Gyógy-ásványvíz természetes

vegyi alkatrészeinél fogva a legjelesebb. Gyógyhatása fölülmulja a hasonösszetételű külföldi ásványvizeket. Hurutos bántalmaknál páratlan. Az ideitermésű savanyu borral vegyítve kellemes ital. Kapható mindenütt. Árjegyzéket kívánatra küld a „BIKSZÁDI” GYÓGYFÜRDŐ IGAZGATÓSÁGA.

Vizvezetékek, Gyenes Antal, Miklós-utca 29 sz.

csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben, jótállás mellett — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalom.

muzeumától és feleségével együtt két kicsi gyermekétől elszakadva az örültek ideggyógyító intézetében, talán többé semmiről se tudva mereszteti két szemét a kétségbeesett jövő sötéttségébe. En pedig, az ő hű életfarsa, az ő gyermekeinek edesanyja, az ő nemzetj munkálkodáságának hű követője csüggesztő bizonytalanságban állok magamra hagyatva.

A remek 48-as ereklye-muzeum, ez a páratlan értékes gyűjtemény, talán idegen kezekre jut, talán nyomtalanul elkallódik és veszendőbe megy, ha a függetlenségért hevülő, a nemzeti ereklyéket tiszteletben tartó lelkes magyarok, férfiak és nők, együttesen, kisebb csoportokban, vagy külön-külön nem sífnak a muzeum drága kincseinek megmentésére.

Ennek az ereklye-muzeumnak minden szeszgyűjtött tárgya történelmi jelentőségű, nemzeti eseményekkel, hősök lelteivel, vezérek ajkósaival van összefüggésben.

Ezért mély tisztelettel fejhivom a magyar nemzeti szabadságért és függetlenségért rajongó lelkes hazafiakat és honleányokat, hogy igyekezzenek a drága ereklyékből minél többet megszerezni és akár családjukban, akár nemzeti intézmények helyiségében kegyelettel megőrizni.

Nagyobb társas egyesületek, függetlenségi pártszervezetek egyáltalán a magyar nemzeti érdelemű körök és intézmények nagyobb csoportokban a legbecesebb ereklyékből rendkívül értékes önálló emlékmuzeumot állíthatnak össze. Olvasó körök, városi és községi egyesületek és nemzeti irányú szervezetek áldozat nélkül becses ereklyék birtokába juthatnak.

Hallgassák meg esdő szavamat, jelesítse fel a lionszeretet mindazokat, akikhez ez az irásom eljut. Ne hagyjuk elkallódní, elpusztulni a nagy idők kincsét érő nemzeti emlékeinek és hősi vérrrel megszentelt ereklyéinek muzeumát.

Keltsen viszhangot mindenütt honleányi kérelmem!

Nézzék meg az ereklye tárgyakat, forduljanak részletes felvilágosításért megbizottam, dr. Zoltán Géza ügyvéd, budapesti lakos, urnhoz, VI., Teréz-körút 17.

A magyarok istene áldja meg mindazokat, kik az 1848-49-iki szabadságharc emlékeinek

és Kossuth ereklyéinek megmentéséhez hozzájárulnak.

Honleányi tisztelettel:

Gróf Kreith Béláné.

A haldokló háboru.

A bolgárok Konstantinápoly ellen. Béke előtt.

Londonból jelentik: Az ellenségeskedések tíz napi szünetelésére vonatkozó egyezményt Törökország és Bulgária között — mint Konstantinápolyból jelentik — hétfőn délután négy órakor kötötték.

Szófiából jelentik: A bolgár távirati iroda azokkal a hírekkel szemben, melyek szerint Bulgária és Törökország között fegyverszünet jött létre, felhatalmazás alapján megállapítja, — hogy nem alírt fegyverszünetről van szó, hanem egyszerűen a fegyverek pihenéséről, a melyre vonatkozólag szóbeli megállapodást kötöttek a szembenálló felek néhány napi érvénynyel, hogy mindkét félnek módja legyen a holttestek eltemetését lehetővé tenni.

Konstantinápoly ellen.

A nagykövetségi konferencián szóba került, hogy a bolgárok a jelek szerint itélve támadásra készülnek a csataldzsai vonal ellen s míg azt hangoztatja a szófiai kormány, hogy sietve megakarja kötni a békét, a legnagyobb titokban minden haderejét a csataldzsai vonalra veti, nyilván azzal a céllal, hogy Konstantinápoly ellen vonuljon a bolgár hadsereg. Egyidejűleg nagy katonai erőfeszítéseket tesznek a bolgárok Gallipoli félszigetén is. A nagykövetségi reünio tagjai elfogadhatónak tartják azt a feltevést, hogy a bolgárok végső csa-

pást akarnak mérni a törökökre, talán azért, azért, hogy kieroszakolják a hadikárpótlást. — Erre való tekintettel felmerült a reünion az a terv, hogy a hatalmak rendezzenek flottatüntetést Gallipoli előtt és Rodostó körül.

Hitelesnek látszó jelentések vannak arról, hogy Bulgária beérné 30 millió frankkal és természetesen az átveendő török államadósság összegének leszállításával, Görögország és Szerbia külön-külön 17 millió frankot, Montenegró pedig 7 milliót igényel. Az orosz nagykövet felvetette a konferencián azt az eszmét, hogy a nagykövetségi reünio itélje oda a Balkanszövetségeseknek azt a három százalékos vőnemelést, amelyet Törökország a macedóniai reformok keresztülvitelére behozott. A konferencia nem helyeselte ezt a javaslatot.

A montenegrói konfliktus.

Pétervárról jelentik: Beavatott diplomáciai körökben kijelentik, hogy néhány nap alatt elsimíttják azt a konfliktust is, mely Nikitának a hatalmakkal szemben való helyezkedésével keletkezett. A formula az, hogy Montenegró a felajánlott kölcsönt nem a Skutariért való kárpótlás címén kapja, hanem a hatalmak kijelentik, hogy azért adják ezt a kölcsönt, hogy Montenegrónak az anyagi jólétét előmozdítsák.

A szövetségesek ellenségeskedése.

Belgrádból jelentik: A kormány felhivatalosa egész nyíltan megírja, hogy Szerbiának a szerb-bolgár szövetségi szerződés revízióját kell követnie. Ezt a szerződést Bulgária kivánságára és Bulgáriának előnyére egyszer már megváltoztatták. A megzavart egyensúlyt magának a szövetségnek érdekében helyre kell állítani, mert ez az egyetlen módja annak, — hogy a balkáni népek együttműködését a jövőre is biztosítsák.

Osszeverekedtek a montenegróiak és a szerbek.

Antivariból jelentik: A Skutari előtt álló montenegrói és szerb zászlóaljok parancsnokai között tegnap heves szövéltás támadt. Egyszerre a csapatok tisztjeik mellett sikra szállottak és egymást megtámadták. A verekedés utóbb va-

Podmaniczky-utcában.*

Rejtelmes kapu, mi van mögötted?
Redős ablaksor mi titkot fűdhet?
Szapora léptek lengnek szenteszét,
A szőnyegmező elnyeli neszét.
Méhkas módjára zsong bent az élet...
Kinek gyűjt mezet?

Világ remeke a nyüzsgő méhkas,
Csodém nem fogyott, ha szemlélem azt.
Pedig elméztem száz alkalommal,
Miként épít, gyűjt a munkás méhraj, —
Mint mézel méznek, ünfeledt-vigan...
Hál itt bent mi van?

Ha órits kas ez a palota.
Kik a méhek s mit hordnak oda?
A méhész a kas titkába nézhet:
Lássuk, hogy halmoz e kastély mézet?
A földi élet edesb voltára
Mit rejt oltára?

A hatalmas domiak fénye
Beraggyog a sötétségbe.

* Mutatvány szerzőnek «Hírám és egyéb költemények» címmel most megjelent kötetéből. A 7 lvre terjedő, Novák L. J. három művészi kivitelű rajzával díszített műnek ára fizve 2 K, átszkötésben 4 korona.

Hajh, a lelkek szolgasága
Tudatlanság éjszakája:
Ezt űzi szét a fényes dom áldozatos szép oltára.

S nincs magában ez a szent dom,
Köztte más sok-sok templom,
Kápolna áll sorra, rendre,
Mint a kaptár sok keretje:
Világosság és igazság vezet mindben Szeretetre.

Durva kőből csiszolt falak
Tökélyre is tanítanak:
Építsd, véssed, csiszold, ember
A lelked is békés csenddel.
Okos, igaz és szerető légy szivedben és tedtedben.

A Bölcsesség, Erő, Szépség
Igy vezet minden léptét
Ez oltárhoz a papoknak, —
Uj tanokat nem papolnak:
Tedd, mit szived öröklőlv örvényei parancsolnak

Hogy egyenlő minden ember,
Hogy testvérek szeretetben,
Hogy a lelkek szabadsága
A földelének melegágya:
Kint is mondjuk, — de az éltét így rendezni ki próbálja?

E templomnak minden papja,
E szövetség minden tagja,

Sok ezreknek testvérelke
Baldogságát abban lelte,
Hogy azt a szent háromságot egész földön megteremtse.

Es nyílnak a zárt kapu szárnyai rendre,
Dermedt tagu népre enyhet lehelőn,
Es jó a kenyérkasok illatos terhe,
Könnymit az inségusított éhezőn.
Gyermeknek is, aggnak is tejköcsög jár ki,
Gyógyszert, aki singlő, pénzt kap akárki.

Es nemcsak a testet, a lelket is óvják,
Oktatva, nevelve a nép gyermekét,
A vak babonáknak elűzik hóbotját,
S megérjük a pünkösdi szent esetét:
Tűznyelvek a nyelvek válaszfalain
Áttörve, a népek megértnek megin.

Népek megértése a nemzetek üdve:
Ezt vivja ki a dom lelkes serege.
Zsarnok hatalomnak igája leküzdve,
Fűcsillan ejőtünk a nép jog ege.
Munkeshadé a méz, nem a henyké, —
Hétrább bitor banda: a jog a népé!

S hogy nem szorul vissza odúiba a gög,
A népjogok őre harcolni se rest.
Mint rajba verődik a mézorzó előtt
A méhsereg: ez is támad sereges!

lóságos szuronyos harccá fajult, amelyben mind a két részen sokan elesetek és megsebesültek.

Hadikárpótlást követel Montenegró.

Cetinjéből jelentik, hogy Montenegró a maga számára közvetlen hadikárpótlást követel a portétói. Azt kívánja továbbá, hogy átengedjék neki a Skutarit domináló Tarabost és a Bojzina-völgynek jelentékeny részét. Ezzel szemben megígéri, hogy a Tarabost nem fogja megerősíteni, arról azonban, hogy a már meglévő erődítésekkel mi történjenek, semmit sem szól.

Ló a villamos alatt.

Halomra gyültek a kocsik, míg a lovat kiszabadították.

Tegnap este negyed nyolc órakor a Deák Ferencz-utcán, közvetlenül a villamos sineken hajtott a 15. számú, egyfogatu bérkocsi. Mikor a 12. számú ház elé érte, a ló megbotlott s minthogy hamarosan felkelni nem tudott, a közeledő villamos kocsit odaért és a ló lába a villamos kocsit alá került.

A villamos kocsit vezetője, amint észrevette, hogy a ló a sineken fekszik, azonnal fékezett s így a kocsit megállította.

Óriási sokaság gyűlt össze, akik a kocsit alá került nyomorult lovat nézték. Majd hozzáfogtak a ló kiszabadításához, amely nehezen ment és sok időbe került, amíg a többi villamos kocsik mind egymásra torlódtak. Végre, majdnem háromnegyed óra múlva kiszabadították a lovat, amely idő alatt a forgalom átszélással benyolítottatott le.

Makulatur papiros olcsón kapható a kiadóhivatalban:

Darabos-utca 7. sz.

Az altruizmusnak mentsvára e hely, Az üldözött népjog itt védőre lel.

Ott gubbaszt, virraszt az öreg költő, Elszállt fölötté két emberöltő. Másoknak gyűjtött, amikor mézelt, S bár fullánkában hordó is mérget, Önvédelemre sosem kelt véle... S mi lett a vége?

Az, mi rendszeren a kicsi méhé: Mikor a kaptárt rabló kéz érné, Közvédelemre fullánkkal támad, Sajog sebe a kas rablójának... De míg csakhamar begyógyul a seb, A méh elszenyved.

Mégse buzog fel zokszó az ajkán, Verejtékezvén lét, nemlét harcán. Ha cseppnyi mézet gyűjtött másoknak, Érte egy életet nem fél soknak. Méhet és költőt a közért halál Vidéman talál.

Légy hét köszöntve, «miétkas» palotánk! Buzgó papjaid vigyázzanak ránk. Szeretet hitét példédnek vallja, S e hit az egész földet uralja. A testvériség tornácodon át Éri fénykorát.

Hárfás.

Színház.

Heti műsor:

Pénteken: Lakajok, bohózat. C) bérlet. Szombaton: Lakajok, bohózat. A) bérlet. Vasárnap délután: Leányvásár, operett. — Este: A cigányprimás, operett. Kis bérlet.

LAKÁJOK.

(Hajó Sándor vígjátékának bemutató előadása.)

Finom, ötlet-telt kidolgozás, egyszerű és mégis izgató mese jellemzi Hajó Sándor új darabját, melyen valami éjtellel teli vidámság vonul végig, amely azonban megfigyelésekkel, drámai, mondhatni tragikus észleletekkel van teli. Stílusa könnyed, francia szellemességű, de mégsem lehetetlen pikantériájú, mint ez a francia vígjátékoknál már megszokott dolog. Erőt és éleletit ükröznek ránk a «Lakajok» alakjai, amelyet a francia kasszadarabok legtöbb esetben nélkülöznek. Tragikomikus fordulatait frapansul vannak beállítva, egy rutinizott író művészetét dicsérve. A darab rövid tartalma a következő:

Grassatkovich Tasziló herceg kastélyában vagyunk. Az öreg herceg évek előtt meghalt, a kastély a fiatal hercegé, aki azonban apja halála óta nem volt a kastélyban. Az apjával összetűzött, ott hagyta a kastélyt. Titokban meg is nősült, házasságát azonban családi okok miatt nem hozhatja nyilvánosságra. A lakajok várják, de nem tudják, mikor érkezik meg. — Végre megjön, de a feleségét Jeanette néven mutatja be komorna gyanánt. Nagy sürgésforgás, megjelenik a bárókisasszony, aki régtől fogva megszeretné venni a kastélyt. De a kastély hitbizomány. Megérkezik a király engedélye és találgatják, vajon elfogják-e adni a kastélyt. Közben János, a főkomornyik beleszeret az álkomornába, aki szintén vonzódik hozzá. Már-már oda is adja magát neki, de János túl félszegen viseelkedik. A helyzet végre a herceg javára oldódik meg. A kastélyt eladják, a bárókisasszony bevonul, a személyzet megtartják és János elveszi Marinkát feleségül.

A cselekmény azonban sokkal izgalmasabb, mint ezt az egyszerű mese sejtetni engedí.

A darabot komoly, művészi igyekezettel játszotta meg a színház személyzete. A főszerep Bérczi Ernő kezeiben volt letéve s az nemes, művészi igyekezete segített a darabnak abban, hogy sikert arasson. Az a sok taps, amit kapott, mind csak méltó jutalma volt művészi játékának.

Vajda Ilonka a Marinka szerepében aratta a jól megérdemelt tapsokat. Kenedi művészettel játszotta meg kedves szerepét. Minden jmczudlata könnyed és bájos volt, melyekért csak méltó elismerés volt az ünnepeztetés.

Halassy Matiskáról — zat hisszük — beszélünk sem kell. Már neve is elég arra, hogy rögtön tapsra ünnepeztetésre és — ezzel arányban álló művészi játéokra gondoljon az ember. Olyan volt, mint rendszeren: művészi, bájos és szeretetreméltó.

Lévay Farkas Pál szintén legjavát adta tehetségének, ugyszintén Kemény, akit az ügyes rendezését is elismerés illet. Jó volt még Kommos és Szabo is.

A szereplőket felvonások végén zajosan megtapsolta a gyér, naggyobbrészt bérlekből álló közönség.

SZÍNHÁZI HIREK.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután elterve a rendes helyraktól, az igazgatóság nagyon mérsékelt helyraktat állapított meg. — Színre kerül a «Tanítónő», Bródy Sándor nagyszerű színműve. A helyrakt a következők lesznek: Támlásszék bármely sorban 1 korona, páholy 5 korona, erkélyülés 70 fillér, karzat I. sor 30 fillér, többi sor 20 fillér, deák- és állóhely 30 fillér. Este rendes helyraktakkal kis bérletben a «Cigányprimás», szenzációs sikert aratott operett kerül színre.

A Lakajokat, Hajó Sándor kifünő vígjátékát, melylyel a vígjátéki személyzet tegnap fényes sikert aratott, — ma és holnap megismétlik.

Az Arangeső operettre készül most a létsulat. Borbély Lilinek ez operettben is bő alkalma lesz fényes tehetségének csillogtatására. Ez lesz az idény utolsó operett-újonsága.

„APOLLO“ mozgó színház

Piac- és Miklós-u. sarok. Igazgató: Doési Alfréd. Folytonos bemenet. Telefon 762.

Sláger műsor 2 és félórás előadás

Szenzációs újonságok!

A trónkövetelő.

(Királyok nem szerethetnek.)

Katonai dráma 3 felv.

A hallgatás hatalma.

Amerikai színmű 2 felv.

Pathé hiraó, aktuális.

Több vígjáték, bohózat és természeti kép.

Trafik jegyek érvényesek!

Modern és a legjobb

VILLAMOS

berendezések

rendelje meg

Földvári-nál

üzleti telefon 168 — gyári telefon 816.

Tanuló felvétetik.

UJ DEBRECZEN

Május 1-én

új előfizetési időszak nyílik. Felkérjük hazafias olvasóközönségünket, hogy ez alkalomból terjesztek ismerőseik körében az „Uj Debreczen“-t. Szeressenek minél több új előfizetőt, hogy annál szélesebb körben terjeszthesük a nemzeti és demokratikus eszméket. Aki az „Uj Debreczen“-re tíz előfizetőt gyűjt egész évre, annak állandóan ingyen küldjük lapunkat.

A vízvezeték ügye.

Miért nem öntözik az utcákat?

A vízvezetési bizottság ma délelőtt Kovács József polgármester elnöklété alatt ülést tartott, melynek fontos tárgyai között ott szerepelt a próbaszivattyúzások elrendelése és a vízvezeték működésének megkezdése is. Az ülésen napirend előtt felszólaltak, hogy miért nem öntözik az utcákat, ha már egyszer úgy is kész a vízvezeték?

A felszólalásokra Pazár István előadó adta meg a választ, aki elmondotta, hogy a gépek már teljesen felszerelve vannak, de a gépházon még eddig igen sok javítani való van. Így a bevakolás, az elektromos áram bevezetése stb. Már pedig még ezeket el nem végzik, nem célszerű a gépek működtetése, mert valami közbe talál esni a géprészek közé és így a gépek könnyen elromolhatnak, ami csak a városra nézve lenne kár.

Annak pedig, hogy a vízvezeték eddig nem volt rendes üzemben, az az oka, hogy a hideg, tagyos föld nem mutatja a szivárgásokat, a vezeték még nincs a házakba bevezetve, ami nélkül pedig az üzem fenntartása rengeteg költségbe kerülne. A vízvezeték eme teljes pihentetése általában a célszerűségi szempontok figyelembevételével történt. A vízvezeték ma már teljesen üzemképes és éppen csak a lefektetett csőhálózatoknál, melyeknek 66 ezer méter a hossza, fellépő szivárgások kijavítására van szükség és így a vízvezeték bármely pillanatban üzembe léphet.

Latinovics Mihály: A vízvezeték melőbbi üzembe helyezése nagyon kívánatos dolog, mert szükség van rá, de különben is visszatekintést szül, hogy hány üzemképes a vízvezeték, még sem működhetik az utcákat sem öntözik. Utalt a városi bérházra, melynek eminens érdeke a vízvezetési üzem melőbbi megkezdése, mert enélkül a központi fűtést intézni nem lehet.

A bizottság ezt tudomásul veszi és elhatározza, hogy a bérházra vonatkozó felszólalást jegyzőkönyvbe véteti.

Ezután a tárgysorozat tárgyalásához kezdtek, melynek során kimondotta a bizottság a kontrol kutak üzemcsatornájának teljes felszerelését, elrendelte a 30 napos állandó próbaszivattyúzást, a csővezeték mosásának és a vízmérő órák hitelesítésének megkezdését.

Ezután több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

A szegényházakról.

A katolikus és a városi szegényház

Ma délelőtt 10 óráig kezdettel Kovács József polgármester elnöklété alatt a város és a katolikus egyház helybeji vezetői értekezletet tartottak, melynek tárgya a katolikus szegényház kitéleplése volt, amely tudvaleg a mai napon már oly rozzant állapotban van, hogy az épület további használata teljesen lehetetlen. Az értekezlet a bontási munkálatok megkezdését, az építkezések miképpen és a város milyen pontján való elkészítése tárgyában hozott volna határozatot, ez azonban egy vitás

jogi kérdés eldöntetlen voltán hajótörést szenvedett.

Az értekezlet során javasolta Kovács József polgármester, hogy a katolikus egyház ne építsen külön szegényházat, hanem a mostani telket a városnak engedve át, tekintettel arra, hogy a városi szegényház vallásfelekezeti nem tekintve, fogja a szegényeket, — egyesüljön a városi szegényházzal.

A jelenvolt egyházi férfiak azonban ezt az ajánlatot egyelőre még nem fogadták el, hanem elhatározták, hogy megfontolás tárgyává teszik a javaslatot.

Ezután a további tárgyalások során felvetődött az a kérdés, hogy a katolikus egyház milyen jogcímen, hogyan és miképpen kapta meg az 1700-as évek elején azt a telket a várostól, melyen a mai szegényház áll. A kérdés hosszabb vitára adott okot, miután addig, míg ez a kérdés tisztázva nincs, az építkezések a katolikus szegényház mostani telkén nem kezdhetők meg. A vitát végre is Kovács József polgármester zárta be azzal, hogy javaslatot tett arra nézve, hogy ennek a kérdésnek tisztázása céljából keressenek elő a levéltárból az adományozásról, vagy vételről szóló hiteles okiratok, melyekből azután minden kétséget kizáró módon meg lehet tudni a valódi tényállást és akkor lehet folytatni az értekezletet.

Az értekezlet tagjai az indítványt el is fogadják s ennek alapján elhatározták, hogy rövid határidőn belül, midőn az irások kézbe lesznek, újból összeülnek egy újabb megbeszélésre, mikor is meghozzák a szegényház ügyében a tanács elé terjesztendő határozati javaslatot.

Ezzel az értekezlet negyed 12 órakor véget ért.

HIREK.

— **A beleg pápa.** A pápa betegségéről a legellentmondóbb hírek érkeznek. A nem hivatalos tévítatok azt mondják, hogy a pápa már végét járja. Hivatalos jelentések szerint pedig az állapota javul.

— **Szántó Győző ünneplése.** A Gyáriparosok Országos Szövetségének debreczeni fiókjának tegnapi ülésén Mező Armin megleghangú beszédben üdvözölte Szántó Győző elnököt kitüntetésben alkalmából. Szántó meghatottan köszönte meg az ünneplést. A tárgysorozat folyamán elhatározta a közgyűlés, hogy pártolólág terjeszti a tanácshoz a téglagyárosok beadványát, amelyben tiltakoznak a városi téglauzem kibővítése ellen. Kimondta a közgyűlés, hogy beadványban kéri a várost, vegyen részt a munkanélküliség enyhítése érdekében tartandó kongresszuson. Több tárgy elintézése után este 7 órakor ért véget a közgyűlés.

— **A csendőrség lakást kér.** A csendőrküldési parancsnokság átirataiban azt kéri a várostól, hogy május 1-re gondoskodjék a szükséges üzemnégyes lakásról, mivel mostani helyiségeiből ki kell költözködniök, egyben tudossa a tanács, hogy a helyiségekért mennyi évi bért kíván. A tanács tegnapi ülésén intézkedett a kívánt helyiségek megszerzése ügyében.

— **Megszökött fia.** Szűcs József 16 éves fia a szülőinek Ispoly-utca 11. szám alatt levő lakásáról megszökött. A szülők kérésére a rendőrség elrendelte a fia körözését.

— **Elhunyt matróna.** Özv. Tatay Istvánné, Ujjfalussy Zsuzsanna a hó 17-én Halmiban 87 éves korában elhunyt. Az elhunytban Tatay Ferencz törvényszéki bíró édesanyját, Tatay Zoltán dr. városi tb. aljegyző pedig nagyanyját gyászolja.

— **A villamos közgyűlésén.** A Helyivasut részvénytársaság legközelebb tartja közgyűlését, amelyre Debreczen város tanácsa a város képviselőletében Magoss György dr. főügyészt, dr. Vargha Elemér tanácsnokot és Borsos József h. mérnököt küldte ki.

— **A Debreczen! Zenekevelők Köre** 1913 évi április hó 9-én, szombaton este 8 órai kezdettel a Royal-szálló dísztermében házihangversenyt rendez. Közreműködik az egyesület által szervezett és fenntartott teljes zenekar és énekkar. Műsor: 1. Mendelssohn: «Ruy Blas» nyitány. Előadja a zenekar. 2. «A paradicsom és a Péri.» Oratórium szóló szerepekre, énekkarra és zenekarra. Szövegét írta Moore Tamás. Zenéjét szerzte Schuman Robert. Magyarra fordította dr. Láng Sándorné. Előadja a zenekar és énekkar. A szóló szerepeket éneklék: Szöngy Iona urhölgy (soprán), Verzer Kálmán ur (alt), Csath Kálmán ur (tenor), Grad Rezső (bassus), az előadást vezényli: W. Hammerstadt János ur, a Zenekevelők Körenek karnagya. Helyérek: a Kör tagjai részére ülőhely 2 korona, állóhely 1 korona, másoknak ülőhely 3 korona, állóhely 1 korona 50 fillér. Tagok a tagsági jegy ellenében kedvezményes áru jegyeket Hegedűs és Sándor könyvkereskedésében válthatják meg tetszés szerint való sorban. Hegedűs és Sándor a jegyeket április hó 18-ikának déli 12 óráig kizárólag a tagok részére tartja fenn, azontul pedig bármely más jelentkezőnek adja el.

— **Árverés a pályaudvaron.** A debreczeni máv. pályaudvaron folyó hó 21-én délelőtt 9 órakor a visszamaradt áruk eladás alá kerülnek. Az áruk jegyzéke a kereskedelmi és iparkamara hivatalos helyiségében, Boruss felügyelőnél megtekinthető.

— **Az utcák rendezése.** A városi tanács a Simonyi- és Péterfia-utcák makadám burkolásának hengerelésére 3000 koronát utalványozott ki Borsos József h. főmérnök kezéhez, hogy az utak a most következő forgalmas időszakban állandóan jókarban tartassanak. A Rákóczi-utca burkolását, a Csokonai-szobor körüli tér és Egyház-tér rendezését levették a napirendről, azzal az indokolással, hogy nincs pénz.

— **Összeuzta a kezét.** Spiegel Piroška, Spiegel Lajos kereskedősegéd 10 éves kis lánya ma délelőtt a Csokonai-utca 11. szám alatt levő lakásukon, mostohaanyja parancsára a pászka-nyújtó géppel dolgozott. Munkaközben a keze a gépbe került, amely azt összeuzta. A kis leányt súlyos sérülésével a mentők a kórházba szállították.

— **Illemhelyek fölállítása.** László Ferenc vállalkozó ajánlatot tett a városnak illemhelyek föllállítására, melyeknek helyét a rendőrség már ki is jelölte. A nagyobb illemhelyek építése 14.000, a kisebbeké 10.000 koronába kerülne. A városi tanács úgy határozott, hogy az illemhelyek építésére alternatív versenytárgyalást hirdet: mibe kerül az építés és az üzemeltetés kötelezettségével hogy vállalná az építést?

— **A morium örüllje.** Nagyváradon Sárosi Gyula vasúti tisztviselő már régen rabja a morium-szedésnek és a mérge teljesen fölküretette az idegeit. Szerdén éjjel felugrott ágyából, revolvert és borotvát ragadott és feleségére támadt. Az asszony menekült, a férje utána és rászökte a revolvert. A golyó azonban csak könnyebb sebet ütött a karján. A döntérenie összefatottak a ház lakói, de nem mertek a revolverrel hadonászó emberhez közeledni, mert az egyre azt kiáltotta: Megölnék benneteket! Mindenkit megölnék! — Az asz-

szony menedékre talált egy földszinti lakásban. A férfi erre visszafutott az emeletre: «Most a felekkel végzek!» — mondotta. Eire a felesége a ház lakói közül hárman rávetették magukat Sárosira. Rettenetes küzdelem fejlődött ki. A dühöngő egymásután süttötte a revolver lövéseit s harapott, rugott. — Csak nagy küzdelem árán sikerült megfékezni és megkötözni. Az előhívott rendőrorvos megállapította, hogy a szerencsétlen ember megölt.

— **Az 12. htközségi tagozati figyelmébe.** — A t. tagok, hogy a Deák Feszély-utcai izr. templomban az istentisztelet — a következő időben kezdődni: péntek este égynegyed 7 órakor; szombaton délelőtt 9 órakor, délután 4 órakor; köznapon reggel fél 7, este fél 7 órakor.

— **A halálba röpültek.** Santiagóból (Chile) jelentik, hogy Louis Acevedo Santiago és Concepcion közti útjában lezuhant és szörnyen halt. A balesetet a motorrobánás okozta. — Szalonikiben Argyropulosz aviatikus csütörtökön repülőgépen felszállt, de lezuhant és azonnal meghalt.

Káplán a toloncuton.

Debreczenben gyógyszerészyakornok volt.

Most csavargó.

Nagyváradról jelentik:

A nagyváradi rendőrség kihágási osztálynak folyosóján egy szurtos, piszkos rongyokba takart részeg ember jelent meg tegnap délután. Nagy, csukaszürke szemel rémesen villogtak elő szeszétől, szomorú ébrázatából és mint őt élt és várt és nézte bután, szelvedélt cipőjén a saját piszkos nyomorát, valami borzalmasan szénalmas képét mutatja a pillés utcósó stációjának.

A rendőrségen a következő érdekes doigot mondotta el a szerencsétlen ember:

— Nagyszébenben a rendőrség kényszerlevelet, adott hogy elutazhassak Ceglédre. Eradon azonban kiszálltam, mert itt nagyon jó van, aztén én szeretem a jó bort. Van itt eradon sok ismerősem abból az időből, amikor gimnázista voltam, mert én is tettem érettségét, mint kispap...

A szerencsétlen, végérvényesen lezúllt, egy ember szava itt sűrű csuklásba fulladt. Egy felőrán keresztül nem szól egy szót sem, csak később, mikor magához tért deliriosus beszédéből, akkor beszélt tovább multjának érdekes titkai.

Pál Lajosnak hívják az országutak, a zugorcsmák részeges csavargóját. A budapesti paplevelő intézetben végezte el tanulmányait. Másfél évig képlán volt Törökbecsén, de az alhol szenvedélyes élvezete lassanként a végső pillés szenvedélyes útjára terelte. Olyan dolgokat követett el, ami miatt elcsapták. Először gyűzőségéd iett, majd Debreczenben gyógyszerészyakornok, de mivel a szeszről nem tudott lemondani, sorra kidobták minden állásból. Most aztán már elérkezett az utolsó stációhoz. Nagyszébenben kőműveseknél dolgozott, de pénzt elitta. A rendőrség kényszerlevelet adott neki, hogy hazautazhasson ro-

konaihoz Ceglédre, azonban ő kiszállt Váradon, hogy régi ismerőseit meglátogassa. — Össze is koldult ismerőseinél néhány koronát s mivel igen szereti a váradi hegyek természetét, hát a pénzt megitta.

A nagyváradi rendőrséget arra kérte, hogy állítsanak ki számára egy kényszerlevelet, mert a régi érvényét veszítette. Itt azonban nem kapott kényszerlevelet, hanem toloncuton továbbítják Ceglédre a zúllott káplánt.

Hirdessen

az „UJ DEBRECZEN“-ben,
Debreczen város egyetlen valóban
független ellenzéki lapjában.

!! Olcsó hirdetések !!

Színházunk jövője.

Fellebbezés a közgyűlés határozata ellen.

Bacsó Dezső dr. ügyvéd, Jánosi Zoltán ref. lelkész és társai, városi törvényhatósági bizottsági tagok a közgyűlésnek a színházügyben hozott határozatát fellebbezéssel támadták meg, kérve a belügyminisztert, hogy a határozatot ne hagyja jóvá.

A fellebbezésből a következőket közöljük:

Törvény szerint a városi érdeklő minden fontosabb ügyet közgyűlési tárgyalásra a tanácsnak kell előkészíteni és a maga javaslatával kell oda beterjeszteni. (1886. XX. t.-cz. 74. §. második bekezdés vége.)

A tanács azonban a színházgázgatóval kötendő szerződés feltételeit nem tárgyalta elő nem készítette, ezekre vonatkozó javaslatot a közgyűlés elé nem terjesztett. Javaslatával csak azt a kérdést kívánta a közgyűlés által eldönteni, hogy átalakítsuk-e meglévő színházunkat és építsünk-e nyári színházat? A szerződés feltételeinek részletes megállapítása — amelyek pedig bizonyára milyen belevágnak a város közönségének a színházzal kapcsolatos anyagi és kulturális érdekeibe — csak ezután következhet volna. Most, amikor a közgyűlés többsége en bloc elfogadta a színházgázgató négy tagja által ajánlott szerződési feltételeket, el vagyunk zárva attól, hogy a tanács azoknak némi hátrányos rendelkezéseit megváltoztatva, a város anyagi és kulturális érdekeinek megóvásáról a kötendő szerződés keretében gondoskodhassék.

De a színház odaitélésének, valamint a leendő színházgázgatóval kötendő szerződésnek az ügyében a tanács a városnak nem is pusztán előkészítő és végrehajtó közege, hanem egyenesen önálló hatósága. Debreczen szabad királyi város tervezeti szabályzatának a tanács hatásköréről szóló 37-ik szakasza ugyanis azt mondja, hogy a tanács «önálló közigazgatási hatóság», mindazon ügyekben, amelyek a törvények, vagy szabályrendeletek szerint első, vagy másod fokban illetékességéhez tartoznak és melyek sem a közgyűlésnek, sem más hatóságnak fenntartva nincsenek. A tanács e szerint az ügyek két csoportjában önálló hatósági joggal, úgy mint: a) törvények, vagy szabályrendeletek szerint első-, vagy másodfokú illetékességhez tartozó ügyekben, b) a közgyűlésnek, vagy más hatóságnak fent nem tartott ügyekben, színházunk odaitélése a jelenlévő színházgázgatók egyik részére és a szerződésnek ezzel a színházgázgatóval való megkötésé nélfunk, amint a törvénynek és a mi szervezeti szabály-

zatunknak erről szóló hallgatása bizonyítja, sem a közgyűlésnek, sem más hatóságnak fenntartva nincsen. Világos tehát, hogy ez a tanács hatósági jogköréhez tartozik. E szerint ebben az ügyben első fokon a tanácsnak kellett volna határozni. A közgyűlés pedig csakis fellebbezés esetén és csakis másodfokon határozhatott volna arról, hogy a színház kinek és milyen feltételek mellett adandó által. A gyakorlat is mindig ez volt eddig. Most pedig a tanács a színház odaitélése és a feltételek tárgyában nem határozott, hanem csak az átalakítás és a nyári színház kérdésében javasolt. Eppen ezért a sérelmes közgyűlési határozatnak az a része, melyben a tanács — hatósági jogának elközbizásával, arra utasítatik, hogy a jog- és pénzügyi bizottságban tárgyalj, (de a tanács által nem tárgyalj és javaslatot, illetve határozattal el nem látott) feltételek mellett Béthy Lászlóval kössön szerződést, még akkor sem hagyható jóvá, ha a határozatnak a színház átalakítására és a nyári színház építésére vonatkozó s városunkra szintén sérelmes része kihagyatnék.

A város anyagi helyzete.

Elrendelte a közgyűlés a 700—800 ezer korona költséget igénylő építési és átalakítás munkálatokat és ezeknek foganatosításával a városi tanácsot utasította anélkül, hogy a költségek fedezéséről csak bármilyen részben is gondoskodott volna.

Fedezetünk erre nincsen. Egy fillérünk sincsen erre. Amikor a tanács a felleveendő nagy költsécsön programját előterjesztette, éppen a közgyűlés törölte ebből a színház átalakítására felvett összeget. De, ha benne hagyta volna is, akkor sem lenne most erre a célra pénzünk, mert a pénzpiac szerfelett kedvezőtlen viszonyai közt annyi kölcsönt sem tudunk szerezni, amennyiből elodázhatatlan, legelőbb szükegleteinket fedezhetnők. A sérelmes határozatban megjelölt 9 és fél millió függőkölcsön részben már előbbi függőkölcsönök konvertálására fordított, részben pedig más fontosabb célokra (vízvezeték, egyebek) van fenntartva és lekötve.

A kulturáról.

Hogy ilyen körülmények közt adjuk ki közel egy millió korona, sőt lehet, hogy ennél nagyobb összeget színházunk átalakítására s nyári színház építésére, annak elfogadható indoka nincsen. Ha netalán a szakkörök azt állapítanák meg, hogy a karzat megerősítése sűrűsége szükséges, azt 10—20 ezer korona költséggel meglehet csinálni. Hogy pedig a nyári színház építésére akkor adjunk ki 300—400 ezer koronát, amikor azt látjuk, hogy a budapesti városligeti színház krónikus anyagi válsággal küzd, hogy a nagyváradi színházgázgató a pár évvel ezelőtt épített nyári színház mellett más városokban keres nyári állomást, hogy a kolozsvári nyári színházat mozgószínházzá alakították át, — ez tékozlás számba menő céltalan költséges volna.

Pedig hát Debreczenben nem az a kultúra hiányzik, amit nyári mulatóval akarnak terjeszteni. És Béthy László nem kulturát csinálni jön Debreczenbe, hanem üzletet. Ebből a helyes nézőpontból kell a városnak is kezelni ezt a kérdést.

Kórházunk olyan nyomorúvárosos állapotban van, hogy három beteget kell egy szalmazsákra elhelyezni. Az emebetegeknek egyáltalában lehetetlen helyet szorítani. A tüdőbetegségben elhaltak aranyaráma a legnagyobbak között van és nincs pénzük, hogy az óriási port megfelelő burkolással és locsolással lekössük. Rendőrségünk elhelyezését még most sem tudjuk megoldani a pénzhány miatt. Közbiztonsági állapotunk rossz, mert rendőrségünk létszáma csekély, de anyagi gyengeségünk nem engedi, hogy ezen agető bajon megfelelően segíthessünk. Iskoláink elszűkültak, de utabb tantermek építéséhez nem képes a város hozzájárulni. Közélelmezésünk a legsivárabb állapotban van. Piacunk a legdrágább sz országban l stb. stb.

Mind ezekre nem volt pénzünk, amint hogy sajnos nincsen is. Pedig ezek lennék

városunkat kultur-várossá és nem a nyári muától. És most teljesen bizonytalan, esetleg másfél millióra vagy ennél is többre rugó kiadásba akarja bevinni a közgyűlés jelenlegi többsége a város polgárságát. Még pedig azonnal, hogy valahogy ne lehessen megfontolni ennek a rettenetes könnyelmű határozatnak végrehajtását.

Ki viselje az átalakítás költségeit.

Máskor ugyanezek az urak, ha egy 2-3000 koronás átalakításról van szó, — bármilyen sürgős is legyen az — nem szavazták meg, amíg előzetesen nem kapnak részletes költségvetést, ami helyes is.

Most pedig költségvetés nélkül szavaznak meg óriási összegeket hozzávetőleges számításal, melyről előre tudható, hogy kevés lesz, mert hiszen 1894-ben — tehát 19 évvel ezelőtt — félmillióra volt előirányozva a színház átalakítása, amiért most csak 400 ezer koronát vettek számításba, holott köztudomású, hogy most majdnem 100 százalékkal drágább az építkezés.

A Beöthy hozzájárulását fixirozzák, — a városét nem. Majd ez annyi lesz, amennyit a színház vállalkozó üzleti érdekei szükségnek tartanak! Mert hiszen, ha már belefogtak valamibe, be kell azt fejezni, bármennyibe is kerül, főleg ha a város fizeti és nem az, aki magának csináltatta. Így védi az a többség a város és polgárainak jogos érdekét!

Ha a mostani többségnek már az a véleménye, hogy a színház állandósítása szükséges — úgy ezt elérhetik a meglévő színház átalakításával kapcsolatban, jóval kevesebb költséggel, azon az úton, ha abba olyan szellőztető és fűtőkészületeket építünk be, amelyek lehetővé teszik, hogy állandóan tartassanak előadások. Hiszen a nyári szinkört is, vasbetonból szándékoznak építeni, amelyről köztudomású, hogy elég jó hővezető, tehát az ebből készült épület telen hideg, nyáron meleg éppen úgy, vagy még inkább, mint mai téli színházunk. A nyári szinkör vagy jó vállalat, vagy rossz. Ha jó, — megcsinálja a magánvállalkozás. Ha pedig rossz, akkor közpénzen, a különben is tulterstelt polgárok filléreiből megcsináltatni nem szabad!

Teljesen indokolatlannak találjuk azt, hogy a színház átalakításának (sőt esetleg a nyári szinkör építésének is) költségeit, illetve azon költségek törlesztésének és kamatainak terheit részben is a város vállalja magára. Hiszen az átalakítási tervezet szerint a színház peztere úgy megdővül, a nézőtérén levő ülő és állóhelyek száma úgy megszorodik, hogy a szinigazgatónak minden további költség-többlet nélkül a mostani helyárák mellett is az eddiginél circa 50 százalékkal növekedik.

Igy ha a debreczeni szinigazgatónak a mostani helyárák mellett 7 és fél hónapi színházidény alatt — mint az köztudomású — 250-260 ezer korona bevétele volt, minden körülményt figyelembe véve, teljes realitással állítható, hogy ez a jövedelem, a nélkül, hogy a szinigazgatónak csak egy fillérrel is több kiadást okozna, ugyanazon idő alatt 120-130 koronával fog emelkedni. Ha pedig azt is figyelembe vesszük, hogy Beöthy Lászlónak a helyárák 15 százalékos felemelése biztosított — a bevétel többlet bátran értékelhető évi 160-170 ezer koronára. Sőt még ennél is több lesz a bevételi többlet, mert Beöthy a tanácsi javaslat nélkül en bloc elfogadott felételek szerint az eddigi ár helyett leszállított (önköltségi) áron kapná a világitást, ami évenként legalább 10,000 korona jövedelem többletet, újabb városi segítyt jelent a polgárság rovására. Hát még ha ehhez hozzávesszük azt, hogy a színház állandósítása esetén nem hét és fél, hanem 10 hónapon át jövedelmez a felemelt helyárák mellett a bővített színház.

A helyes megoldás.

Aki önzetlenül, elfogulatlanul, tárgyilagosan, igazságosan, mind a város, mind a szinigazgató jogos érdekeit szem előtt tartva keresi a debreczeni színház kérdés megoldását: az ezt igen könnyen megtalálhatja.

Az a megoldás a következő. Az életbiztonság szempontjából szükséges javítások a meglévő színházon haladéktalanul fogantossintassanak. A nyári szinkör építésének gondolata ejtessék el. A meglévő színház a Bálint-féle, vagy más megfelelőbb terv szerint a pénzügyi viszonyok javulása után 400-500 ezer korona költséggel alakíttassék át, bővítettessék ki és rendeztetessék be úgy, hogy benne 10 hónapon át lehessen tartani előadásokat. Az átalakítás költségeinek amortizációját és kamatait azonban egészben a szinigazgató fizesse.

Ez egyedül helyes megoldás lehetővé tétele céljából, az általunk felhozott okokra tekintettel ismételtlen bizalommal és tisztelettel kérjük a Nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter Urat, hogy ettől a határozattól a jóváhagyását megtagadni s a törvényhatóságot e tárgyban újabb határozat hozatalára utastítani méltóztassék.

A szerkesztésért felelős: a laptulajdonos.

Fürdőmegnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a volt Telegdy-féle jelenleg

„Diana“ fürdőm

(a vasúttal szemben)

megnyit, és azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönség igényeit kielégíthetem, amiről a közönség meggyőződését kérem.

Tisztelettel

Kabai József

fürdőtulajdonos.

Gőzfürdő délelőtt 1 korona, d. u. 70 fill.
Kádfürdő 1 korona 30 fillér.

Nőknek gőzfürdő hétfőn, pénteken egész nap és szerdán délután.

Férfiak gőzfürdő kedd, csütörtök szombaton egész nap és szerdán d. e.

Fűzetjegy ára 7. korona, tartalmaz 10 darab gőzfürdőjegyet, érvényes délelőtt és délutánra.

Egy okos fej

ajánlja a szinigazgatónak, melyekből a hátsó részén a hátsó részén megajándékozza.

Dr. Oetker sütőpor a 2. i. csomag pótlóul szolgál, mellyel kuglófokat, linzt és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudlingpor a 2. i. csomag kávé, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyserű és erősítő ételadelt nyul.

Dr. Oetker vaníliacukor a 12. i. csomag kávé, tea, pudling, tej, mártás és egyéb vaníliacukorra szolgál és teljesen pótolja a drága vanília csóvát. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanília-csóknek felel meg.

Kíméletes használati utasítás minden csomagban. Kapható minden élelmiszer boltban, valamint drogériában. Vaspek ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

Eladó

úri lak és üres telek.

Egy szép úri lak, gyönyörű parkkal és beültetett szőlővel, továbbá egy kisebb lakház, nagyobb terjedelmű szőlővel és egy beépítésre kiválóan alkalmas szőlő-épület eladó a Vénkertben. — Bővebb felvilágosítás a kiadóhivatalban.

Gyomorgörcs, kólika étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkittünőbb háziszser a

HOLLANDI GYOMORCSEPPER

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő
gyógyszertárban
Debreczen.

Hajbetegségek

gyakran úgy keletkeznek, hogy elmulasztjuk a hajnak a a fejbőrnek oly szükséges gondozását. Miben van az a művészet, hogy a haját szépnek, tömöttnék, egészségesnek megtartsuk?

Csakis abban, hogy a fejbőrt tisztán tartják.

Csakis abban, hogy a haj gondozására kellő gondot fordítanak.

Csakis abban, hogy hetenkint néhány órát a racionális hajápolásra szánnak.

Mit kell tehát tenni?

Az enyhe, hajápolásra legalkalmasabb

fekete fej jegyű sampun

nevű elsőrangú készítménnyel meg kell tisztítani a fejbőrt s a haját, de megjegyezzük, hogy vásárlásánál ügyelni kell, hogy eredeti csomagot adjanak az itt látható védőjeggyel 30 fillért. A forgalomba hozott sokféle utánzat és hamisítvány olyan káros természetű, hogy óvakodnia kell tőlük annak, a ki haját meg akarja tartani.

Sampun a fekete fejjel eredeti csomagokban 30 fillért kapható minden gyógyszertárban, drogériában, illa tser- és szappanüzletben és fodrászoknál is. A hol nincs meg az eredeti preparátum, vagy hamisítványt kínálnak helyette, ott forduljanak a főraktárhoz:

Faiszil Ferenc, Budapest, VI., Mozsár-utca 12

a honnan közölni fogják a legközelebbi elárulást címét vagy 2-40 K előzetes beküldése ellenében bérmentesen küldenek 8 csomagot. Utóvetellel való küldésnél 25 fillérrel több.

Hans Schwarzkopf, G. m. b. H. Berlin N. 37

Alapítatott 1901-ben.

HOROVITZ ZSIGMOND
Könyvnyomdája
Darabos-utca 7. szám.

Levélpapírok, fatragasztok,
számlák, meghívók, név-
jegyek és minden egyéb
nyomdai munkák a leg-
pontosabban készíttetnek.
Szedőgép. Telefon 412.

Apró hirdetések.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Papián és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiú öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Elsőrendű huspiaczczal rendelkező nagy vidéki városban legmodernebben teljesen berendezett **szalámigyar**, villamos és gázerőre hűtőkészülékkel, az üzemhez szükséges gépekkel és berendezésekkel gyár épülettel együtt eladó, esetleg berbeadandó. Szíves ajánlatok „Előnyös” jelige alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek.

Pénztárnoknő, aki hosszabb gyakorlattal bír, egy divat üzletben állandó alkalmazást nyerhet. Cim a kiadóhivatalban.

VARRÓGÉP Singer-féle, 240 koronás, egész új női ruha varrógép eladó. Bővebbet a kiadóban,

TELJES ELLÁTAST keresek, külföldszobával, komolyabb korban levő barátnőm részére, lehetőleg idősebb nőnél, kinek háztartásban segédkezne. Igénykről később, ezuttal csupán ajánlatot kérek: „Barátnő” címmel, kiadóba.

Levelezés.

HÖLGYEIM! Én egy intelligens független uriember vagyok keresem oly fiatal független hölgy ismeretségét kivel szabad esti óráimat kellemesen tölthetném és kit hetenként néhányszor színházba vinnék leveleket csakis független úri hölgyektől kérek „uriember” jeligére továbbit a kiadóhivatal.

696
1913. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak 1913 V. 280/2 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Littke L. részére 4634 kor. 97 fillér tőke, ennek 1912 év november hó 18 napjától számítandó 6% kamatai 1913 évi február hó 1-én bíróság felülfogat és 1618 korona 10 fillére becsült butorok és egyéb ingóságok 1913 évi április hó 30-án d. u. 2 órakor veendő és Debreczenben Petőfi-tér 7 sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltek.

Debreczen, 1913 évi március hó 31-én.

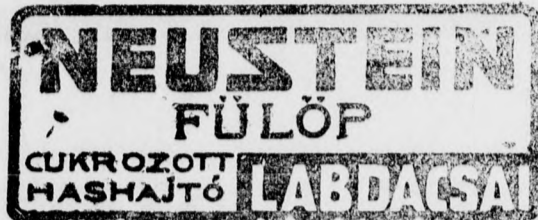
Oláh Géza,
bírói kiküldött.

Nyomatott Horvitz Zsigmond

Legelőzőbb és legjobb hatású

Hashajtó

(Neustein Erzsébet-párlat)

felülmulja minden tekintetben a hasonló készítményeket. Fenti szer mentes minden káros alkatrész től, a legjobb sikerrel használják a legbánságban, Rönnyű székletet szerezni egy vérszájtó gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés

legelőzése, mint a legtöbb betegség okozója. Cukrozott volta miatt, a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 pillula tartalommal 30 fillér, egy tekercs 8 dobozzal tehát 120 pillulával 2 korona. A pénz előre küldése mellett bérmentve.

Óvás!

Utánzóttól óvakodjunk hashajtó pillulái! tessék kéri! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzés Sasut Lipót védjegy a Fihilip Neustein gyógyszerész aláírásával fekete vörös nyomásban olvasható. A keresk. törvény által védett csomagjainkon cégünknek rajta kel lennie.

Neustein Fülöp gyógyszerháza,

Sz.- Lipóthoz Wien, Plankengasse 6.

Kapható Debreczenben: Kubek Sándor Mihailovits J., Muraközy László, Aranyi J. gyógyszerészeknél.

EREDETI BENZ CSÉPLŐKÉSZLETEK

BENZIN- LOKOMOBIL

ALLÓ ÉS FEKVŐ RENDSZERŰ. TELJES JÓTÁLLÁSSAL. KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK. ÁRJEGYZ. NYGYN

BENZ MAGYAR AUTOMOBIL- ÉS MOTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

BUDAPEST, KÖZPONT V., DOROTTYA-
UTCA 9. TELEFON: 108-70 ÉS 29-84.

Nagy vidéki pénzüintézet keres fiókja részére, lehetőleg református vallásu

mérlegképes főkönyvelőt,

aki a pénzüintézeti ügyvitelben kellő jártassággal bír és kisebb pénzüintézet

önálló vezetésére

alkalmas.

Pályázatog lehetőleg fényképpel, az eddigi működés fel-tüntetésével és bizonyítványmásolattal, fizetési igény megjelölése mellett a kiadóhivatalba „Önálló munkaerő” jeligére kéretnek.

Szliács aczélfürdő Felső-Magyarország.

Egyedül ismert szénsavdus vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás beiszó hasznalaira.

Idény május hó 15-től szeptember hó 31-ig. Felülmulhatatlan verszegenysep, sapkor, női bajok, hátgerinc és idegbajok, benuulás ellen, atszenedett betegség és erőss munkásság után. Mint fürdőorvos Dr. Nadosy István hiv. fürdőorvos működik. Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át 5 óra, délről Budapestén át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó falragaszok minden nagyobb vasuti állomáson ki vannak függesztve. Kimerítő fevilágosítást és prospektust, utazás valamint lakás árkedvezményről az elő- és utóidényben sítb. ad a Fürdőigazgatóság, Szliácson (Zólyom-megye)

Zongorák, pianinók

elsőrendűek, ukak: 700—2000 koronáig; angol mechanikával, kereszt-hurosak, hárfapedállal. Atjátszottak: 300, 400, 500, 600, 700 koronáig vásárolhatók és cserélhetők.

Ócska zongorákat és pianinókat átserélek ukakra. Mindenféle átalakításokat, javításokat, hangolásokot jótállással vállalok.

Kernács zongorakészítő nagy telepei

BUDAPEST. Fiókházlet: Kálvín-tér 6.

Főtízlet:

Szerecsen-u. 33. az „Opera” közelében